ФОРМИ НА ПЕДАГОГИЧЕСКО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ

В УСЛОВИЯТА НА ДЕТСКАТА ГРАДИНА

- **Основни форми на педагогическо взаимодействие**
- **Допълнителни форми на педагогическо взаимодействие**

Педагогическото взаимодействие е процес, насочен към постигането на определен очакван резултат, свързан с цялостното развитие на детето, в който основни участници са учителят и детето. Педагогическото взаимодействие в предучилищното образование се организира в основна форма и в допълнителни форми. При използване на формите на педагогическо взаимодействие детският учител се съобразява със: степента на развитие на децата в групата, възрастовите особености, потребностите и интересите за постигане на целта – цялостно развитие на детето.

Основната форма на педагогическо взаимодействие е педагогическата ситуация, която протича предимно под формата на игра.

Педагогическите ситуации се организират само в учебно време. Конкретното им разпределяне на образователни направления се осъществява в седмично разпределение. То се разработва по възрастови групи от учителите на конкретната група преди началото на учебната година. Минималният общ седмичен брой на педагогическите ситуации за постигане на компетентностите е: за първа възрастова група – 11, за втора възрастова група – 13, за трета възрастова група – 15, за четвърта възрастова група – 17.

В четвъртите възрастови групи на ДГ „Славейче“ всяка седмица допълнително се провежда по една ситуация по ОН „Околен свят“. Това се предопределя от факта, че детската градина от години работи по проблеми, свързани с екологично-съобразният начин на живот. Необходимо е още от първа група децата да придобият елементарни умения и навици за опазване на околната среда и вече в IV група те да бъдат утвърдени и у децата да е формирана потребност да живеят „на чисто“.

Компетентностите са очакваните резултати от възпитанието, обучението и социализацията на децата за всяка възрастова група по образователни направления: „Български език и литература“, „Математика“, „Околен свят“, „Изобразително изкуство“, „Музика“, „Конструиране и технологии“, „Физическа култура“.

Продължителността на една педагогическа ситуация по преценка на учителя е от 15 до 20 минути – за първа и за втора възрастова група, и от 20 до 30 минути – за трета и за четвърта възрастова група.

Подготовката на ситуацията обхваща 3 основни аспекта – психологически, педагогически и технологичен, които се обмислят и осъществяват във функционалното им единство.

Педагогическата ситуация има гъвкава структура, в която протичат дейностите на детето и на учителя през учебното време (15 септември – 31 май) и се създават условия за възприемането и овладяването от детето на образователно съдържание, насочено към постигането на очакваните резултати.

Педагогическата ситуация се проектира от учителя и се основава на тематичното разпределение, посочено в програмната система.

Педагогическата ситуация може да съществува в различни варианти, които да отговарят на възрастовите потребности на децата и на специфичните характеристики на образователното съдържание в дадено направление при спазване на изискването детето да бъде активно. Тази активност има различни измерения. Детето може да е активно не само при изпълнението на индивидуални задачи. То може успешно да бъде включвано във въвеждащите части на ситуацията, които се определят като мотивиращи, или в тези моменти, през които учителят показва различни образци.

В допълнителните форми на педагогическо взаимодействие се разширяват и усъвършенстват отделни компетентности, които допринасят за личностното развитие и за разнообразяване живота на детето.

Допълнителните форми на педагогическо взаимодействие са ефективно средство за постигане на позитивни резултати в процеса на обучение, възпитание и социализация на децата, защото:

- подпомагат индивидуалния напредък на всяко дете;
- изграждат позитивни междуличностни взаимоотношения;
- изграждат умения за екипна работа чрез споделяне на общи идеи и цели;
- повишават мотивацията и активността на децата;
- стимулират самочувствието и увереността на децата, както и ефективното общуване между детската градина и родителите.

Допълнителните форми на педагогическо взаимодействие се организират от учителя на групата извън времето за провеждане на педагогическите ситуации.

Допълнителните форми се организират както в учебно време (след педагогическите ситуации в сутрешни режимни моменти и/или след следобедния сън по преценка на учителя), така и в неучебно време (в периода от 1 юни до 14 септември сутрин или след обяд). Освен това те се организират по преценка на учителя в съответствие с програмната система, прилагана в детската градина, цялостната организация на деня и с интересите и потребностите на децата.

При допълнителните форми педагогическата намеса е силно ограничена и се свежда до организация на предметно-развиващата среда, чрез която се провокират самостоятелната дейност и активност на детето. В тези форми то има възможност самостоятелно или в партньорство на друго дете/деца да играе, да пресъздава, да твори, да се изразява.

Видове допълнителни форми:

- самостоятелни дейности по избор на детето;
- дейности, организирани от детския учител – различни видове игри, утринно раздвижване, състезания, конкурси, екскурзии, лагери, спортни празници, тържества, честванията, развлечения, разходки, наблюдения на обекти от околната среда, занимания по интереси.

Допълнителните форми нямат спонтанен характер, а са организирани дейности, затова тяхното планиране е естествена необходимост. Планирането може да се разгледа в три аспекта:

- в рамките на програмната система и седмичното планиране;
- в рамките на планирането на дейностите в детската градина;
- като непосредствена организация и подготовка на дейностите в групата.

Най-приложимата форма в ежедневните дейности по желание са игрите. Играта стимулира физическото, емоционалното и моралното развитие; развива волевата регулация на поведението, само-познанието, самооценката, социалните умения, въображението и творческите способности.

Предучилищното детство е много ценен и значим период в живота на човека. Безспорни авторитети за детето в тази възраст са възрастните (родителите и екипа в детската градина), които оказват съдействие и подкрепа на детето в този процес. Чрез предучилищното образование се полагат основите за учене през целия живот, като се осигурява физическо, познавателно, езиково, духовно-нравствено, социално,

емоционално и творческо развитие на детето. В резултат на сътрудничество между учителя и родителя детето получава най-необходимата и пълноценна подкрепа за неговото цялостно развитие.